

สังเคราะห์งานวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เดือนรุ่ง เบญจมาศ
คณะเทคโนโลยีการเกษตร

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มทางการตลาดของหอยนางรม ที่เพาะเลี้ยงจากกลุ่มผู้เลี้ยงหอยครบวงจร ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี” เป็นผลงาน วิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์เดือนรุ่ง เบญจมาศ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2554

ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีแนวคิด คือต้องการศึกษาสถานการณ์และสภาพปัญหาทั้งหมดที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งหมายถึงการศึกษาทางเดินของปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบให้เกิดการเพาะเลี้ยง การเพาะเลี้ยง ผลผลิต การแปรรูป จนถึงขั้นการรวบรวมเพื่อจำหน่าย ทางเดินสินค้า และแนวคิดของผู้บริโภค

ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะดำเนินการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ของกลุ่มผู้เลี้ยงหอยนางรมครบวงจรทางการผลิตและเก็บเกี่ยว
2. เพื่อศึกษาทางเดินสินค้าหอยนางรมจากฟาร์มเพาะเลี้ยงสู่ผู้บริโภค
3. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อหอยนางรมสด และผลิตภัณฑ์
4. เพื่อศึกษาปัญหาด้านการตลาดและการตั้งราคาจำหน่าย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 4 กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับหอยนางรม คือ

1. การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้สอบถามและสัมภาษณ์ผู้เพาะเลี้ยงหอยและเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงหอยนางรมครบวงจรอ่าวคุ้งกระเบน
2. สำรวจข้อมูลผู้เพาะเลี้ยงหอยที่นำลูกพันธุ์จากกลุ่มไปเพาะเลี้ยงตามพื้นที่ต่างๆ
3. สำรวจข้อมูลผู้ค้าส่ง และผู้ค้าปลีก และแม่ค้าทั่วไป และ
4. สำรวจข้อมูลผู้บริโภคทั่วไป เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของหอยนางรม สถานการณ์การเพาะเลี้ยง การตลาด การแปรรูป และช่องทางการจัดจำหน่ายของหอยนางรม และผลิตภัณฑ์ นำผลการสำรวจข้อมูลทั้งหมดมาเผยแพร่ให้กับกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงและสมาชิกได้รับรู้ข้อมูล และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการต่อยอดให้กับสมาชิกต่อไป

ผลการวิจัย พบว่า ผลการสำรวจข้อมูลของกลุ่มเพาะเลี้ยงหอยและเครือข่ายของกลุ่มผู้เลี้ยงหอยนางรมครบวงจรอ่าวคุ้งกระเบน ด้านปัจจัยการผลิต ต้นทุนการผลิต แนวโน้มการตลาด และแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอนาคต โดยสำรวจร่วมกับการสัมภาษณ์ประชากร 4 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 1,420 ราย ที่อาศัยในจังหวัดจันทบุรี ตราด ระยอง และชลบุรี ได้ผลดังต่อไปนี้

หอยนางรมที่นำมาเพาะเลี้ยงส่วนใหญ่คือหอยนางรมพันธุ์ปากจีบ (ร้อยละ 99) ที่เป็นลูกพันธุ์จากคลองตาสังข์จังหวัดจันทบุรี เป็นส่วนใหญ่ สิ่งจำเป็นในการเพาะเลี้ยงคือ เรือยนต์ แรงงาน เรือพาย แพไม้ไผ่ และอิเปะ ต้นทุนของลูกพันธุ์พวงละ 1.40 บาท ทำการเพาะเลี้ยง 8-12 เดือน จะจำหน่ายได้พวงละ 6-15 บาท และมีสัดส่วนที่จำหน่ายได้ร้อยละ 80 ของทั้งหมด ต้นทุนในการบริหารจัดการ ค่าแรงงานและอื่นๆ ประมาณพวงละ 5-7.4 บาท จึงมีกำไรในการเลี้ยงหอยนางรมพวงละ 1-7.6 บาทต่อปี และมีการเพาะเลี้ยงตั้งแต่ 50,000-100,000 พวงต่อคนต่อปี

หอยนางรมที่เพาะเลี้ยงส่วนใหญ่จะจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง (ร้อยละ 86) ที่เหลือแกะจำหน่ายเอง แนวโน้มราคาค่อนข้างไม่คงที่โดยหอยทั้งเปลือกกิโลกรัมละ 6-15 บาท เฉลี่ยแล้วประมาณ 11-15 บาท ทำให้คนเลี้ยงพยากรณ์ราคาขายไม่ได้ จึงมีความเสี่ยงสูง

ในการขายได้ราคาถูกและไม่คุ้มค่าการลงทุน ราคาจะแปรผันตามปริมาณการเลี้ยงของแต่ละปี จำนวนนักท่องเที่ยว และความอุดมสมบูรณ์ของอาหารในทะเล

ปัญหาการเพาะเลี้ยงคือสถานที่เพาะเลี้ยงปัจจุบันขาดความอุดมสมบูรณ์ หอยนางรมตายมีแมลงศัตรูหอย และคุณภาพน้ำที่แยลงเรื่อยๆ พื้นที่การเพาะเลี้ยงมีจำกัด ขาดแคลนแรงงาน และขาดแคลนเงินทุน เกษตรกรจึงอยากให้มีการรวมกลุ่มหรือขึ้นทะเบียนกลุ่มผู้เลี้ยงหอย เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนข้อมูล และทราบสถานการณ์ การเพาะเลี้ยงหอยนางรมของคนอื่นๆ เกษตรกรส่วนใหญ่ยืนยันจะเลี้ยงหอยต่อไปในอนาคตถึงแม้ราคาจะแปรผัน

ผลสำรวจด้านผลิตภัณฑ์หอยนางรม พบว่าผู้บริโภคมีความสนใจอยากบริโภคข้าวเกรียบหอยนางรมเป็นสินค้าขบเคี้ยวมากที่สุด และราคาจำหน่ายอยู่ในช่วง 40-50 บาท ส่วนสินค้าประเภทอาหารผู้บริโภคอยากบริโภคผลิตภัณฑ์น้ำพริกหอยนางรมมากที่สุด และราคาจำหน่ายอยู่ในช่วง40-50 บาท

การเลี้ยงหอยนางรมปากจับ

เนื้อหอยนางรม

ขอขอบคุณข้อมูลจาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เดียนรุ่ง เบญจมาศ โทรศัพท์ : 089-7105435, 039-471073 โทรสาร : 039-471073

สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

E-Mail : duanrung@hotmail.com

ขอเชิญนักวิจัยที่สนใจ ร่วมส่งบทสังเคราะห์งานวิจัยเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในสารวิจัยไร่ไพพรรณี

ได้ที่ E-MAIL: RESEARCH_RBRU2010@HOTMAIL.COM โทรศัพท์มือถือ. 086-4402639